

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 54

Dış seyahat harcamaları kanunu tasarısı ve Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/367)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı: 71/1920-37

7 . 1 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 18 . 12 1962 tarihinde kararlaştırılan «Dış seyahat harcamaları Vergisi kanunu tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
İsmet İnönü

GEREKÇE

Bilindiği üzere, 1961 yılı başından itibaren, yapılan reform çalışmaları ile vergi sistemimiz yeniden ve küll halinde ele alınarak, gözden geçirilmiş ve sistemin ıslahı ve geliştirilmesi sağlanmıştır. Bu çalışmalarla sistemin esasını teşkil eden yüksek randımanlı gelir ve gider vergileri modern birtakım prensip ve kaidelerin yeniden getirilmesi suretiyle takviye edilmiştir. Bu arada hususiyile, iktisadi faaliyetleri teşvik eden usul ve esasların sosyal adalete daha çok yer veren prensiplerin vergi sistemimize yerleştirilmesi mümkün olmuştur. Öte yandan büyük vergilerin yanında yer alan geçmişten kalma birtakım resim ve harçlar da bu çalışmalar sırasında ele alınmış bunlar yeniden tanzim edilmiş ve resim ve harçlar arasında bulunmakla beraber, vergi karakteri arz eden birtakım varidat bu mahiyetleri göz önünde bulundurulmak suretiyle işlenip, ayrı kanunlar halinde tanzim edilmiş ve böylece sisteme yeni, modern ve daha rasyonel bir bünye verilmiştir.

İşte bu suretle, vergi sisteminin gözden geçirilip düzenlendiği sırada, varidat bütçesine katılan ve aslında bir nevi gider vergisinden başka bir şey olmıyan istikrar fonu katılma payının da bu karakterlerinin tesbit edilerek bir vergi disiplini içinde toplanması zaruri ve faydalı görülmüştür.

Arz olunan bu düşünceye istinaden, yapılan çalışmalar, tasarısını takdim eylediğimiz Dış seyahat harcamaları Vergisine vücut vermiştir.

Şu kısa izahlarımızdan anlaşılacağı üzere, dış seyahat harcamaları Vergisi yeni ihdas edilmiş bir vergi, yeniden bâzı mevzular ve vatandaşlar üzerinde tesis edilmiş bir mükellefiyet değildir. Yalnızca öteden beri mevcudolan ve İstikrar Fonu primi olarak yürütülen tatbikatın bir vergi mahiyet ve hüviyetine inkılâbetmesinden ibarettir.

Dış seyahat harcamaları Vergisinin konusu, yurt dışına seyahat yapacak olan şahısların, bu seyahatte harçayacakları dövizlerin tutarıdır.

Seyahatte harcanacak tutarlar zaruri masraflarla, yolculuk ve ikamet sırasında sarf olunacak gündelikleri kavramaktadır.

Yurt dışına seyahat edecek şahıslar, verginin mükellefidir. Bu şahısların, bir Kamu İdare veya müessesesine, İktisadi Devlet Teşekkülüne, derneklere ve tesislere ve nihayet özel ortaklık veya ferdî teşebbüs ve işletmelere bağlı bir hizmetli olması veya bu sayılan müessese, teşebbüs ve

işletmeler nam ve hesabına seyahat yapan bir kimse olması veya kendi adına seyahat eden bir gerçek kişi olması mükellefligi değiştirmemektedir.

Keza, bu seyahatin görev, staj, araştırma, öğrenim, eğitim, kongre, konferans, spor temaları veya ticari bir maksatla veya turizm gayesiyle yapılması neticeye müessir değildir.

Yalnız, muayyen şartlara uyularak, sıhhi sebeplerle, harice tedavi maksadiyle gideceklerin veya hariçte tedavi göreceklein gider ve yolluklarıyla, yurt dışında devamlı olarak görevli bulunan memur ve hizmetlilerin ve Maliye Bakanlığından izin alınmak suretiyle, Türkiye'deki şahısların hariçte tesis edecekleri şube, büro ve temsilciliklerde çalışacak memur ve hizmetlilerle, öğrencilerin gidiş ve dönüş yollukları dışındaki çeşitli istihkakları; gaçici görev yollukları dışında, yurt dışına bilgi, görgü ve uzmanlıklarının artırılması için Türkiye'deki aylık, ücret ve ödenekleriyle gönderilenlerin istihkakları; gemi ve uçak personelinin istihkakları; dövizle alınan yolcu ve bagaj bilet bedelleri vergiden istisna edilmiştir. Sıhhi sebeplerle yapılacak seyahatler hariç, seyahat dövizini sebebiyle vergiden muaf olanların yolcu ve bagaj biletleri bakımından muafiyetleri bahis konusu olmayacaktır.

Verginin matrahı, Dış seyahat için tahsis olunan dövizlerin Türk lirası tutarıdır. Verginin nisbeti, yukarıda belirtildiği gibi mevcut tatbikatta hiçbir değişiklik yapılmadan istikrar fonu prim uygulanmalarında olduğu üzere % 50 olarak tesbit edilmiştir.

Vergi için asgari bir had tayin edilmiştir. Verginin asgari miktarının tesbiti ile, Devlet tarafından tahsis edilen dövizlerin başka, gayrimesru yollardan döviz temin edilmesinin ve böylece hem vergi, hem de döviz kaçakçılığı yapılmasının önlenmesi maksadı güdülmüştür. Asgari vergi miktarı istikrar fonu tatbikatında, turistik seyahat dövizlerinden alınan 900 liralık fondan daha azdır. Bu asgari vergi, yapılacak bir Dış seyahatte asgari ihtiyaç miktarı olan 100 dolâr civarındaki dövizin vergisine tekabül etmektedir.

Kanun tasarisının hazırlığı sırasında, mükelleflere yeni ödevler yüklenilmesinden kaçınılmış, eskiden beri alışılmış bulunan vergi sorumlusu müessesesine bu kanunda da yer verilmiştir. Bununla beraber, vergi sorumlusu tarafından yerine getirilecek olan vergi kesmek, defter tutmak, beyanname vermek gibi mükellefiyetler bakımından gereken kolaylık sağlanmıştır.

Öte yandan, harcanmıyan dövizlere tekabül eden Dış seyahat harcamaları vergisinin geriverilmesi bakımından, vergi sorumlusunun, aylık beyanname üzerinde mahsup yapmasını sağlayacak basit hükümler konmuştur.

Verginin tarh, tahakkuk ve tahsili ve kanuna aykırılıkları halinde müeyyide tatbiki Vergi Usul Kanunu hükümleri dairesinde cereyan edecektir. Bu verginin tatbikatı sırasında, döviz ziyasına da sebep olunmuş ise, ilgili hakkında Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki Kanun ile bu kanuna bağlı olarak çıkarılan kararnameler ve tebliğler hükümleri dairesinde işlem yapılacağı tabiidir.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. 1/367
Karar No: 44

16 . 1 . 1963

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 18 . 12 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Dış seyahat harcamaları Vergisi kanunu tasarısı» Maliye Bakanlığı temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu.

Müstenit gerekçede arz ve izah edildiği veçhile, bu vergi yeni ihdas edilmiş bir vergi ve bir mükellefiyet değil, aslında ötedenberi mevcudolan ve bir nevi gider vergisi mahiyetinde bulunan istikraz fonuna katılma payının bir vergi hüviyetine inkilâp etmesinden ibarettir.

Bu kanunun tedvin sebepleri meyanında Milletlerarası müesseselere karşı vâkı taahhütlerimiz gereğince mütaaddit kur tatbikatından tevakkı edilmesi hususu da ilgili Bakanlık temsilcileri tarafından verilen izahatta belirtildiği halde, tasarının muhtelif hükümlerinde verginin mevzuu ve matrahı döviz; ve vergiyi doğuran olay da döviz satışı olarak ifade edilmiştir.

Bu itibarla verginin mevzuu Dış seyahat harcamaları ve verginin matrahı da bu harcamaların Türk lirası tutarına göre, tasarıda verginin mevzuu ve matrahına mütaallik hükümlerinde yer alan «Döviz», «Döviz satışı» ve «Satılan döviz» ibarelerinin yerine «Dış seyahat harcamaları», «Tahsis edilen meblâğ» tâbirlerinin yer alması komisyonumuzca muvafık mütalâa edilmiş ve tasarının 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, ve 11 nci maddelerindeki buna mütaallik hükümleri bu prensip tahdında değiştirilmiştir.

Tasarının istisnalar başlığı altındaki 3 ncü maddesine bir (f) fıkrası eklenerek Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin bu sıfatla dış memleketlere yapacakları gerek ferdî ve gerekse grup halinde, hususi veya resmî mahiyetteki seyahat ve tetkik gezilerinde görgü ve bilgilerini artırmak ve bu yönden de memlekete daha faydalı olmalarını istihdaf etmek suretiyle bunların yapacakları harcamaların Dış seyahat harcamaları Vergisinden istisna edilmesi neticesine varılacaktır.

11 nci maddenin, harcanmıyan meblâğlara tekabül eden Dış seyahat harcamaları Vergisinin geriverilmesi bakımından, vergi sorumlusunun aylık beyanname üzerinde mahsup yapmasını sağlayacak hükümleri ihtiyarilik şeklinde değilde sarahat ve katiyet ifade etmesini temin gayesiyle bu istikamette tadilen;

13 ncü maddede ki «1 Ocak 1963» tarihini kaldırarak «Yayımlı» ibaresinin ilâvesine ve diğer 6, 9, 10, 12 ve 14 ncü maddelerin ise aynen kabulüne ve havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arzına karar verildi.

Başkan	Sözcü		
Gümüşane	Erzurum	Adana	Ağrı
N. Küçükler	G. Karaca	Y. Aktınur	N. Güngör
Aydın	Manisa	Muş	Ordu
N. Müren	Y. Yakut	3 ncü maddeye eklenen	
İmzada bulunamadı		B. fıkrasına muhalifim	
		S. Mutlu	O. N. Hazinedar

Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Plân Komisyonu
Esas No. : 1/367
Karar No. : 26

31 . 1 . 1963

MİLLET MECLİSİ YÜKSEK BAŞKANLIĞINA

Dış seyahat harcamaları kanunu tasarısı ve Maliye Komisyonu raporu komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

1981 tarihinden beri yapılan vergi reform çalışmalarında resim ve harçlar arasında bulunmakla beraber vergi karakteri arz eden birtakım varidatı ayrı ayrı kanunlar halinde toplanmış böylelikle bir vergi disiplini sağlanmıştır.

Bu mevanda hazırlanan bu tasarı ile de; gerekçede de belirtildiği gibi yeni bir vergi ihdas edilmemekte sadece bir nevi Gider Vergisi mahiyetinde olan (İstikrar fonuna katılma payı) bir vergi hüviyetine gidilmektedir.

Böylece dış seyahatler harcamaları mevzuu da bir esasa bağlanmakta vergi yönünden yeni tesis edilmiş bir mükellefiyet ihdas edilmemektedir.

Bu sebeple tasarı komisyonumuzca da yerinde görülerek Maliye Komisyonunun değiştirdiği metin müzakereye esas tutularak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci ve ikinci madde aynen kabul edilmiştir.

İstisnalara ait üçüncü maddeye, Maliye Komisyonunca ilâve edilen (f) fıkrasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin harcamalarıyla gidiş ve dönüş yolluklarının da istisnalar arasına katılması uygun mütalâa edilmemiştir.

Zira bu seyahatlerde yapılan tahakkuklar bu kanun hükümleri dairesinde hesaplanacaktır. Bu yüzden her hangi yanlış bir anlayışa meydan vermemek için fıkra metinden çıkarılmıştır.

(C) fıkrasıyla görgü ve bilgisini artırmak için yabancı memleketlere gönderileceklerin istihkakları da istisnalar arasında yer almıştır. Bunun serbest sektöre şâmil olup olmadığı üzerinde durulmuş verilen izahattan bugünkü kambiyo rejiminde böyle bir işlem olmadığı cihetle bu istisnanın Devlet sektörüne aid olduğu anlaşılmıştır.

Diğer maddeleri aynen kabul edilen kanun tasarısı, öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü	Bu rapor Sözcüsü	
Hatay	Ordu	Kastamonu	Aydın
Ş. İnal	A. H. Onat	S. Keskin	O. Apaydın
Aydın	Denizli	Trabzon	Giresun
Muhalifim.	A. Şohoğlu	A. Şener	Muhalifim.
İ. Sezgin			İ. E. Kılıçoğlu
Gümüşane	İzmir	Kars	Kırşehir
Muhalifim, muhalefet	N. Mirkelâmoğlu	K. Okyay	A. Bilgin
şerhim ilişktir.			
S. Savacı			
Konya	Konya	Maraş	Maraş
Söz hakkım mahfuz.	H. C. Yılmaz	Muhalifim.	Muhalifim.
R. Özal	İmzada bulunamadı	E. Kaplan	A. Karaküçük
	Siirt	Yozgat	
	A. Yaşa	V. Uyar	

Muhalefet gerhi

Özel sektörün devletle müsavi tutulmamasına, kanunun tümü itibariyle devalüasyon tesiri yapacağını mütalâa etmekte olduğumdan muhalifim.

Gümüşane
S. Savacı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Dış Seyahat Harcamaları Vergisi kanun tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Konu, mükellef ve istisnalar

Konu ve vergiyi doğuran olay

MADDE 1. — Türkiye'deki şahısların her türlü dış seyahatlerdeki harcamaları için satın aldıkları dövizler (Mahsup suretiyle satın alınanlar dâhil.) Bu kanun gereğince Dış Seyahat Harcamaları Vergisine tabidir.

Yabancı hava, deniz, kara taşıma kumpanyalarının Türkiye'deki şube, acente, büro ve temsilcileri tarafından satılan yolcu ve bagaj bileti bedellerinin yabancı para ile karşılığı, satın alınmış döviz hükmündedir.

Türkiye'de mukim gerçek kişilerle Türkiye'de mukim olsun veya olmasın fiilen Türkiye sınırları içinde bulunan gerçek kişiler ve Türkiye'de mukim tüzel kişiler Türkiye'deki şahıs addolunurlar.

Ancak Türkiye'de büro, acenta veya temsilcileri vasıtasıyla faaliyette bulunan tüzel kişiler, Türkiye'de mukim olup olmadıklarına bakılmaksızın, munhasıran bu faaliyetleri dolayısıyla Türkiye'deki şahıs addolunurlar.

Madenî ve kâğıt para şeklindeki bütün yabancı memleket paraları ve bu paralarla ödemeyi sağlayan her nevi hesap, belge ve vasıtalar döviz sayılırlar.

Mükellef ve vergi sorumlusu

MADDE 2. — Dış Seyahat Harcamaları Vergisini, kendilerine seyahat dövizini satılan (Yolcu veya bagaj bileti bedelleri dâhil) şahıslar öder.

Birinci maddenin şümülüne giren döviz veya yolcu veya bagaj bileti satanlar, bu kanunun uygulanmasında vergi sorumlusu addolunur.

İstisnalar

MADDE 3. — Aşağıdaki fıkralarda sayılan çeşitli istihkakların karşılığı dövizler, Dış Seyahat Harcamaları Vergisinden müstesnadır:

a) Türk Parasının Kıymetini Koruma hak-

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Dış seyahat harcamaları Vergisi kanun tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Konu, mükellef ve istisnalar

Konu ve vergiyi doğuran olay

MADDE 1. — Türkiye'deki şahısların her türlü dış seyahatlerdeki harcamaları (Mahsup suretiyle satın alınanlar dâhil) bu kanun gereğince Dış seyahat harcamaları Vergisine tâbidir.

Türkiye'de mukim gerçek kişilerle Türkiye'de mukim olsun veya olmasın fiilen Türkiye sınırları içinde bulunan gerçek kişiler ve Türkiye'de mukim tüzel kişiler Türkiye'deki şahıs addolunurlar.

Ancak, Türkiye'de büro, acenta veya temsilcileri vasıtasıyla faaliyette bulunan tüzel kişiler, Türkiye'de mukim olup olmadıklarına bakılmaksızın, munhasıran bu faaliyetleri dolayısıyla Türkiye'deki şahıs addolunurlar.

Mükellef ve vergi sorumlusu

MADDE 2. — Dış seyahat harcamaları Vergisini, dış seyahat sebebiyle harcamalarda bulunan şahıslar öder.

Birinci maddenin şümülüne giren harcamalar için döviz veya yolcu veya bagaj bileti satanlar bu kanunun uygulanmasında vergi sorumlusu addolunur.

İstisnalar

MADDE 3. — Aşağıdaki fıkralarda sayılan harcamalar Dış seyahat harcamaları Vergisinden müstesnadır.

a) Türk parasının kıymetini koruma hak-

PLÂN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Dış seyahat harcamaları Vergisi kanun tasarısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Konu, mükellef ve istisnalar

Konu ve vergiyi doğuran olay

MADDE 1. — Maliye Komisyonunun 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mükellef ve vergi sorumlusu

MADDE 2. — Maliye Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Istisnalar

MADDE 3. — Aşağıdaki fıkralarda sayılan harcamalar Dış seyahat harcamaları Vergisinden müstesnadır.

a) Türk parasının kıymetini korumak hak-

Hü.

kındaki Kanuna istinaden Bakanlar Kurulunca tesbit edilen esaslar dairesinde ve Maliye Bakanlığınca belli edilecek usullere uyularak, harice tedavi maksadiyle gideceklerin veya hariçte tedavi göreceklein giderleri ve bunların gidiş ve dönüş yolcu ve bagaj bilet bedelleri (Refakat halinde de aynı istisna hükmü uygulanır.)

b) Yurt dışında devamlı olarak görevli bulunan memur ve hizmetlilerle Türk Parasının kıymetini koruma hakkındaki Kanuna istinaden Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek esaslar dâhilinde Maliye Bakanlığından izin alınmak suretiyle Türkiye'deki şahısların hariçte tesis edecekleri şube, büro ve temsilciliklerde çalışacak memur ve hizmetlilerle öğrencilerin gidiş ve dönüş yollukları dışındaki aylık ödenekleri, kitap, defter, sömestr ücreti ve benzeri adlar altındaki istihkakları,

c) Geçici görev yollukları dışında, yurt dışına bilgi, görgü ve uzmanlıklarının artırılması için, Türkiye'deki aylık ücret ve ödenekleriyle gönderilenlerin istihkakları,

d) Gemi ve uçak personelinin istihkakları.

e) Doğrudan doğruya döviz karşılığında veya yolcu ve bagaj bilet bedeline tekabül eden miktarda dövizin bu maksatla bozdurulmuş olduğunun tevsiki kaydiyle, Türk parası ile satın alınan bilet bedelleri ve bagaj ücretleri,

(Diplomatik pasaport hamili yabancı elçilik, konsolosluk mensuplarıyla askerî ve sivil misyonlar mensuplarına yapılacak bilet satışlarında (e) fıkrasındaki tevsik şartı aranmaz.)

İKİNCİ BÖLÜM

Matrah ve nisbet

Matrah

MADDE 4. — Dış seyahat harcamaları Vergisinin matrahı satın alınan dövizin Türk lirası tutarıdır.

Yabancı hava, deniz, kara taşıma kumpanyalarının Türkiye'deki şube, acenta, büro ve temsilcileri tarafından satılan yolcu ve bagaj

M. Meclisi

Maliye Ko.

kındaki Kanuna istinaden Bakanlar Kurulunca tesbit edilen esaslar dairesinde ve Maliye Bakanlığınca belli edilecek usullere uyularak, harice tedavi maksadiyle gideceklerin veya hariçte tedavi göreceklein giderleri ve bunların gidiş ve dönüş yolcu ve bagaj bilet bedelleri (Refakat halinde de aynı istisna hükmü uygulanır.)

b) Yurt dışında devamlı olarak görevli bulunan memur ve hizmetlilerle Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki Kanuna istinaden Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek esaslar dâhilinde Maliye Bakanlığından izin alınmak suretiyle Türkiye'deki şahısların hariçte tesis edecekleri şube, büro ve temsilciliklerde çalışacak memur ve hizmetlilerle öğrencilerin gidiş ve dönüş yollukları dışındaki aylık ödenekleri, kitap, defter, sömestr ücreti ve benzeri adlar altındaki istihkakları,

c) Geçici görev yollukları dışında, yurt dışına bilgi, görgü ve uzmanlıklarının artırılması için, Türkiye'deki aylık ücret ve ödenekleriyle gönderilenlerin istihkakları,

d) Gemi ve uçak personelinin istihkakları,

e) Doğrudan doğruya döviz karşılığında veya yolcu ve bagaj bilet bedeline tekabül eden miktarda dövizin bu maksatla bozdurulmuş olduğunun tevsiki kaydiyle, Türk parası ile satın alınan bilet bedelleri ve bagaj ücretleri,

(Diplomatik pasaport hamili yabancı elçilik, konsolosluk mensuplarıyla askerî ve sivil misyonlar mensuplarına yapılacak bilet satışlarında (e) fıkrasındaki tevsik şartı aranmaz.)

f) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin harcamaları ile bunların gidiş ve dönüş yolcu ve bagaj bilet bedelleri,

İKİNCİ BÖLÜM

Matrah ve nisbet

Matrah

MADDE 4. — Dış seyahat harcamaları Vergisinin matrahı Türk parası kıymetini koruma mevzuatına göre dış seyahat harcamaları için tahsis edilen meblâğ ile Türk ve yabancı hava, deniz, kara taşıma kumpanyalarının Türkiye'deki şube, acenta, büro ve temsilcileri tarafın-

(S. Sayısı : 54)

Plân Ko.

kindaki Kanuna istinaden Bakanlar Kurulunca tesbit edilen esaslar dairesinde ve Maliye Bakanlığınca belli edilecek usullere uyularak, harice tedavi maksadıyla gideceklerin veya haricte tedavi göreceklerin giderleri ve bunların gidiş ve dönüş yolcu ve bagaj bilet bedelleri (refakat halinde de aynı istisna hükmü uygulanır.)

b) Yurt dışında devamlı olarak görevli bulunan memur ve hizmetlilerle Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki Kanuna istinaden Bakanlar Kurulunca tesbit edilecek esaslar dâhilinde Maliye Bakanlığından izin alınmak suretiyle Türkiye'deki şa'hsuların haricte tesis edecekleri şube, büro ve temsilciliklerde çalışacak memur ve hizmetlilerle öğrencilerin gidiş ve dönüş yollukları dışındaki aylık ödenekleri, kitap, defter, sömestr ücreti ve benzeri adlar altındaki istihkakları,

e) Geçici görev yollukları dışında, yurt dışına bilgi, görgü ve uzmanlıklarının artırılması için, Türkiye'deki aylık ücret ve ödenekleriyle gönderilenlerin istihkakları,

d) Gemi ve uçak personelinin istihkakları,

e) Doğrudan doğruya döviz karşılığında veya yolcu ve bagaj bilet bedeline tahabül eden miktarda dövizin bu maksatla boşaltılması olduğunun tevsiği kaydıyla, Türk parası ile satın alınan bilet bedelleri ve bagaj ücretleri,

(Diplomatik pasaport hâmil yabancı elçilik, konsolosluk mensuplarıyla askeri ve sivil misyonlar mensuplarına yapılacak bilet satışlarında (e) fıkrasındaki tevsiği şartı aranmaz.)

İKİNCİ BÖLÜM

Matrah ve nisbet

Matrah

MADDE 4. — Maliye Komisyonunun 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

biletlerinin Türk lirası tutarı vergi matrahıdır.

Matrahın tâyininde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca ilân edilen döviz satış fiyatları; efektif döviz satışlarında, esas kur ile âzami satış fiyatı arasındaki fiilî satış fiyatları nazara alınır.

Nisbet

MADDE 5. — Dış seyahat harcamaları Vergisinin nisbeti % 50 dir.

Vergi tutarı 500 liradan az olamaz.

İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından mukaveleleri tasdik olunmak suretiyle yurt dışına gönderilen işçilerin alacakları seyahat dövizleri, bu asgari vergiye tâbi değildirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarh, tahakkuk ve ödeme esasları

Tarh yeri

MADDE 6. — Dış seyahat harcamaları Vergisi, vergiyi kesmekle görevli ve sorumlu olan banka ve taşıma müesseselerinin bulunduğu mahal vergi dairesinde tarh olunur.

Verginin kesilmesi

MADDE 7. — Vergi, seyahat dövizinin veya vergiye tâbi yolcu ve bagaj biletlerinin satıldığı sırada, ilgili bankalar ve yabancı hava, deniz, kara taşıma kumpanyalarının Türkiye'deki şube, acenta, büro veya temsilcileri tarafından kesilir.

Beyan esas ve beyannamenin şekli

MADDE 8. — Kesilen vergilerin yatırılmasında en az aşağıdaki bilgileri ihtiva eden bir beyanname kullanılır.

- a) Vergiyi kesen müessesenin adı,
- b) Adresi,
- c) Dış seyahat harcamaları Vergisine ait hesap numarası,
- d) Matrah toplamı,
- e) Kesilen vergilerin toplamı,

Maliye Ko.

dan satılan yolcu ve bagaj biletlerinin Türk lirası tutarındır.

Matrahın tâyininde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasınca ilân edilen döviz satış fiyatları; efektif döviz satışlarında, esas kur ile âzami satış fiyatı arasındaki fiilî satış fiyatları nazara alınır.

Nisbet

MADDE 5. — Dış seyahat harcamaları Vergisinin nisbeti % 50 dir.

Vergi tutarı 500 liradan az olamaz.

İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından mukaveleleri tasdik olunmak suretiyle yurt dışına gönderilen işçilerin dış seyahat harcamaları bu asgari vergiye tabi değildirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarh, tahakkuk ve ödeme esasları

Tarh yeri

MADDE 6. — Tasarımın 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Verginin kesilmesi

MADDE 7. — Vergi, Dış seyahat harcamaları için tahsis edilen meblâğın ödenmesi veya vergiye tâbi yolcu ve bagaj biletlerinin satışı sırasında ilgili bankalar ile Türk ve yabancı hava, deniz, kara taşıma kumpanyalarının Türkiye'deki şube, acenta, büro veya temsilcileri tarafından kesilir.

Beyan esas ve beyannamenin şekli

MADDE 8. — Kesilen vergilerin yatırılmasında en az aşağıdaki bilgileri ihtiva eden bir beyanname kullanılır.

- a) Vergiyi kesen müessesenin adı,
- b) Adresi,
- c) Dış seyahat harcamaları Vergisine ait hesap numarası,
- d) Matrah toplamı,
- e) Kesilen vergilerin toplamı,

Plân Ko.

Nisbet

MADDE 5. — Maliye Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tarh, tahakkuk ve ödeme esasları

Tarh yeri

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Verginin kesilmesi

MADDE 7. — Maliye Komisyonunun 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Beyan esası ve beyannamenin şekli

MADDE 8. — Maliye Komisyonunun 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

f) Dönem içinde iade edilen dövizler veya iade veya iptal edilen biletlerden dolayı matrahtan tenzil edilen miktar,

g) Sıhhi sebeplerle vergiden muaf olarak yapılan döviz ve bilet satışları,

h) Dövizle veya döviz karşılığı Türk parası ile yapılan bilet satışları tutarı.

Beyannamenin verilmesi ve verginin ödenmesi

MADDE 9. — Dış seyahat harcamaları Vergisini kesmekle görevli ve sorumlu olanlar, bir ay içinde kestikleri vergilerin toplamını ertesi ayın sonuncu günü akşamına kadar bir beyanname ile bağlı oldukları yer vergi dairesine bildirmeye ve vergilerini aynı süre içinde ödemeye mecburdurlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve son hükümler

Defterler

MADDE 10. — Vergiyi kesmekle görevli olan müesseseler, en az aşağıdaki bilgileri ihtiva edecek şekilde Dış Seyahat Harcamaları Vergisi defteri tutarlar.

a) Sıra numarası,

b) Mükellefin adı,

c) Döviz satış bordrosunun tarih ve numarası,

d) Vergiden istisna edilenlere satılan döviz veya yolcu bagaj bilet bedellerinde istisnanın mahiyeti,

e) Vergi matrahı,

f) Vergisi.

Yukarıdaki bilgileri ihtiva edecek şekilde muhasebe veya kayıt tutanlar, ayrıca Dış Seyahat Harcamaları Vergisi defteri tutmazlar.

Verginin geriverilmesi

MADDE 11. — Dış Seyahat Harcamaları Vergisi ödemek suretiyle döviz satınalmış olan şahıslardan seyahate çıkmayanların, kullanmadıkları dövizlerle bilâhara mahsuba tabi tutulmak kaydıyla, döviz satınalmış olanların, mahsup neticesinde iade etmeleri gereken dövizleri yet-

Maliye Ko.

f) Dönem içinde iade edilen Dış seyahat harcamaları tahsisleri veya iade veya iptal edilen biletlerden dolayı matrahtan tenzil edilen miktar,

g) Sıhhi sebeplerle vergiden muaf olarak yapılan tahsisler ve bilet satışları,

h) Dövizle veya döviz karşılığı Türk parası ile yapılan bilet satışları tutarı,

Beyannamenin verilmesi ve verginin ödenmesi

MADDE 9. —Tasarının 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve son hükümler

Defterler

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Verginin geriverilmesi

MADDE 11. — Dış seyahat harcamaları Vergisi ödeyenlerden seyahate çıkmayanların kullanmadıkları meblâğlar ile bilâhara mahsuba tabi tutulmak kaydıyla kendilerine tahsis yapılmış olanların, mahsup neticesinde iade etmeleri gereken meblâğları yetkili bankalara sat-

Plân Ko.

Beyannamenin verilmesi ve verginin ödenmesi

MADDE 9. — Tasarının 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve son hükümler

Defterler

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Verginin geriverilmesi

MADDE 11. — Maliye Komisyonunun 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

kili bankalara satmaları halinde, bu dövizlere isabet eden vergiler bankalar tarafından kendilerine geriverilebilir. İade edilen vergilere tekabül eden döviz tutarları, iadenin yapıldığı ay beyannamesindeki vergi matrahından indirilebilir. Muteberlik süresi içinde iade edilen veya kısmen veya tamamen iptal edilen yolcu ve bagaj bilet bedellerinin, iade veya iptal edilen kısımlarına ait vergiler ilgili şahıslara iade edilmek şartıyla, iade veya iptal olunan yolcu ve bagaj bilet bedelleri, bileti satanlar tarafından iade veya iptalin yapıldığı aya ait beyannamedeki vergi matrahından indirilebilir.

Tamamen iptal edilen yolcu ve bagaj biletleri ile seyahate çıkılmaması sebebiyle tamamen iade edilen dövizlere munhasır olmak üzere, bu kanunun 5 nci maddesindeki asgari vergi haddi de yukarıdaki esaslar dairesinde iade olunur.

Kısmen iptaller ve mahsuplarda, ancak asgari vergi haddinin üstündeki miktarlar iade edilebilir.

Vergi Usul Kanununun uygulanması

MADDE 12. — 4 . 1 . 1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun, bu kanuna aykırı olmayan hükümleri Dış Seyahat Harcamaları Vergisi hakkında da uygulanır.

Yürürlük tarihi

MADDE 13. — Bu kanun 1 . 1 . 1963 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme yetkisi

MADDE 14. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

18 . 12 . 1962

Başbakan	Devlet Bakanı ve
<i>I. İnönü</i>	Başb. Yardımcısı
Devlet Bakanı ve	<i>E. Alican</i>
Başb. Yardımcısı	Devlet Bakanı ve
<i>H. Dincer</i>	Başb. Yardımcısı
Devlet Bakanı	<i>T. Feyzioğlu</i>
<i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Devlet Bakanı
	<i>R. Aybar</i>

M. Meclisi

maları halinde, bu tahsislere isabet eden vergiler talep vukuunda bankalar tarafından kendilerine geriverilir. İade edilen vergilere tekabül eden meblâğlar iadenin yapıldığı ay beyannamesindeki vergi matrahından indirilir. Muteberlik süresi içinde iade edilen veya kısmen veya tamamen iptal edilen yolcu ve bagaj bilet bedellerinin, iade veya iptal edilen kısımlarına ait vergiler ilgili şahıslara iade edilmek şartıyla, iade veya iptal olunan yolcu ve bagaj bilet bedelleri, bileti satanlar tarafından iade veya iptalin yapıldığı aya ait beyannamedeki vergi matrahından indirilir.

Tamamen iptal edilen yolcu ve bagaj biletleri ile seyahate çıkılmaması sebebiyle tamamen iade edilen meblâğlara munhasır olmak üzere bu kanunun 5 nci maddesindeki asgari vergi haddi de yukarıdaki esaslar dairesinde iade olunur.

Kısmen iptaller ve mahsuplarda, ancak asgari vergi haddinin üstündeki miktarlar iade edilir.

Vergi Usul Kanununun uygulanması

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük tarihi

MADDE 13. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

İcra yetkisi

MADDE 14. — Tasarının 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(S. Sayısı : 54)

Hü.

Devlet Bakanı <i>N. Öktem</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>
Millî Savunma Bakanı V. <i>H. Oğuz Bekata</i>	İçişleri Bakanı <i>H. Oğuz Bekata</i>
Dışişleri Bakan V. <i>T. Feyzioğlu</i>	Maliye Bakan <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Ete</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Y. Azizoğlu</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Öçten</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>
Sanayi Bakan V. <i>F. Melen</i>	Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı <i>C. T. Karasapan</i>
İmar ve İskân Bakanı <i>F. K. Gökay</i>	